

(६६२) एकरूपः क्वचित् कापि भिन्नः साधारणो गुणः ।

भिन्ने विम्बानुविम्बत्वं शब्दमात्रेण वा भिदा ॥

तत्र एकरूपे यथा उदाहृतं । “मधुरः सुधावदधर इत्यादि” । विम्बप्रतिविम्बत्वे यथा ।

“भस्मापवर्जितैस्तेषां शिरोभिः शश्रुलैर्मही ।

तस्तार सरघाव्याप्तैः स चौद्रपटलैरिव” ॥

अत्र “शश्रुलैरित्यस्य” “सरघाव्याप्तैरिति” दृष्टान्तवत्प्रतिविम्बनं । शब्दमात्रेण भिन्नत्वे यथा ।

“स्मेरं विधाय नयनं विकसितमिव नीलमुत्पलं मयि सा ।

कथयामास कृशाङ्गी मनोगतं निखिलमाकृतं” ॥

अत्र एके एव स्मेरत्वविकसितत्वे प्रतिवस्तूपमावच्छब्दभेदेन निर्दिष्टे ।

(६६३) एकदेशविवर्तिन्युपमा वाच्यत्वगम्यते ।

भवेतां यत्र साम्यस्य

यथा ।

“नेत्रैरिवोत्पलैः पद्मैर्मुखैरिव सरः श्रियः ।

पदे पदे विभान्ति स्म चक्रवाकैः स्तनैरिव” ॥

अत्र नेत्रादीनां उत्पलादिसादृश्यं वाच्यं, सरः श्रीणाञ्चाङ्गनासादृश्यं गम्यं ।

(६६४)

कथिता रसनोपमा ।

यथोर्ध्वमुपमेयस्य यदि स्यादुपमानता ॥

यथा ।